

вирішенні транскордонних проблем захисту авторського права в Інтернеті, оскільки такі кроки будуть позитивно впливати на репутацію України у сфері інформаційних технологій. Це призведе до позитивних змін в українському інтернет середовищі, що доведе іноземним компаніям необхідність іноземних інвестицій в потужну галузь української економіки, що дасть можливість значно підвищити рівень життя та може містити багато інших наслідків, які матимуть позитивний вплив.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 27.04.2024).
2. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.04.2024).
3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 27.04.2024).
4. Большицький Ю. Л. Деякі організаційно-правові аспекти удосконалення правової охорони інтелектуальної власності в сучасній Україні. Часопис Київського університету права. 2020. № 3. С. 239–247.
5. Тарасенко Л. Авторське право у цифрову епоху: основні тенденції і зміни. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2022. № 75. С. 61–72.

Ястремська Наталя,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри державно -правових дисциплін

КННІ ДонДУВС

НОСТРИФІКАЦІЯ – НЕОБХІДНА УМОВА СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Не зважаючи на важкі часи Україна продовжує активно інтегрувати до європейського освітнього та культурного простору. Ми стали свідками зростання кількості студентів та викладачів, що обмінюються між різними країнами, співпраці в галузі науки та технологій та розвитку взаємовигідних партнерських відносин.

Нострифікація є важливою умовою створення єдиного європейського освітнього простору. Цей процес передбачає визнання документів про вищу освіту, вчені звання та наукові ступені, що видаються органами атестації інших країн. Здійснюється шляхом надання відповідними органами державної влади таких академічних та/або професійних прав, які мають власники документів України про вищу освіту, вчені звання та наукові, ступені [1].

Однією з найбільш нагальних проблем на шляху інтеграції науки та освіти України в європейський освітній простір на засадах Болонської декларації є обопільне визнання дипломів про вищу освіту в Україні та в країнах Європейського Союзу. Нострифікація є важливим чинником, який сприяє створенню та підтримці єдиного ринку праці всередині ЄС. Узгодження взаємного визнання дипломів забезпечується Маастрихтським договором, який регулює свободу руху осіб, свободу надання послуг та свободу заснування компаній в ЄС. Визнання дипломів має дві форми: для навчання та з метою професійного визнання.

До нормативно-правових актів регулювання питання нострифікації, що є загальноприйнятими в Європі належать Лісабонська конвенція (м. Лісабон, 1997 р.), декларація, прийнята у Сорбонні (м. Париж, 1998 р.) та Болонська конвенція (м. Болонья, 1999 р.), яка є спільною декларацією міністрів освіти ЄС.

Попри те, що Україна приєдналася до Болонського процесу і Лісабонської конвенції про визнання дипломів про вищу освіту в регіоні Європи від 1997 року, дипломи українських закладів вищої освіти в ЄС не визнаються автоматично. Заклади вищої освіти в Європейському Союзі мають свої вимоги до іноземних документів про освіту, і в кожному конкретному випадку потрібно встановлювати відповідність цим вимогам. Крім того, існує питання щодо відповідності законодавства України вимогам, які мають місце серед країн ЄС, і європейського законодавства до наших реалій [2].

Колегія МОН України прийняла рішення щодо головних засад інтеграції української освіти та науки в загальноєвропейський простір, які відображено в документах «Підвищення ефективності освіти і науки як дієвого чинника

розвитку та інтеграції в європейське спів товариство», «Щодо поглиблення інтеграції науки та освіти в умовах сучасності» та «Вища освіта України — європейський вимір: стан, проблеми, перспективи».

Процедуру нострифікації іноземних освітніх документів на території України регулює наказ Міністерства освіти і науки України № 504 від 05.05.2015 року «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», який визначає Порядок визнання ступенів вищої освіти, отриманих в іноземних вищих навчальних закладах. Цю процедуру здійснює державне підприємство «Інформаційно-іміджевий центр» Міністерства освіти і науки України, яке є Національним інформаційним центром академічної мобільності ENIC Ukraine, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 924. Це підприємство також готує документи для МОН України щодо визнання чи невизнання іноземних документів про освіту.

Варто зазначити, що, в європейських країнах існує тенденція щодо скорочення термінів надання адміністративної послуги щодо визнання документів про освіту, а також часткове спрощення самої процедури відповідно до європейських стандартів в країнах ЄС. Наприклад, строки визнання диплому у Польщі загалом становлять 21 день, протягом яких комісія міністерства розглядає документи, які мають пройти процедуру нотифікації. Натомість, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. У разі якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження [3].

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що у контексті створення єдиного європейського освітнього простору, нострифікація є ключовим елементом, який дозволяє забезпечити свободу переміщення для студентів, викладачів та науковців в межах Європейського Союзу. Це важливо не лише для забезпечення доступу до кращих освітніх можливостей, але й для

забезпечення конкурентоспроможності національних економік в умовах глобалізації.

Список використаних джерел

1. Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. — Т. 4 : Н — П. — 720 с.
2. Бугров В., Гожик А. [та ін.] Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографія / за заг. ред. В. Лугового, С. Калашникової. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 156 с.
3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI / Верховна Рада України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.